

Яворівський
національний природний парк

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Яворівського НПП
Сергій МАРУНЯК
2024 р.

Звіт
з екологічної освітньо-виховної роботи
Яворівського національного природного парку за 2024 рік

1. Організація екологічної освітньо-виховної роботи Яворівського національного природного парку (надалі Яворівський НПП).

1.1 Наявність відділу з екологічної освітньо-виховної роботи.

Такий відділ відсутній. Екологічною освітньо-виховною діяльністю займається відділ рекреації та еколого-освітньої роботи в якому є дві посади провідного фахівця з екологічної освіти.

1.2. Наявність постійних форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування.

На базі Яворівського НПП діє:

- еколого-просвітницький центр (площа - 161,8 м²) з конференц-залом; 1 кабінет біорізноманіття (зразки деревних порід - 16 видів, зразки насіння дерев та чагарників – 21 вид, шкідників – 6 шт., лишайників – 12 видів, опудал тварин - 13 шт., колекція мінералів та скам'янілі рештки – 5 шт.); 1 бібліотека; 1 екоклас; 3 виставкові кімнати військових знахідок часів I-II Світових воєн;

- сучасний еколого-просвітницький візит-центр у відпочинковому осередку «Верещиця», збудований в рамках реалізації Проекту «РовеЛове Розточчя – разом попри кордони». У візит-центрі є універсальний конференц-зал облаштований сучасними технічними засобами, в якому можна проводити освітню діяльність, тренінги, семінари, конференції, лекції для учнів і вчителів та інших груп;

- 1 еколого-туристичний осередок «Верещиця» (площа 20 м²) - наповнений тематичними стендами та змінними виставками, придатний для проведення майстер-класів;

- 1 кімната-музей старожитностей «Оселя Розточчя» (площа 20 м²).

Станом на 31.12.2024 р. бібліотечному фонді Яворівського НПП наявні книги, періодичні видання, методичні збірники, буклети, картосхеми, путівники, наступними розділами: тваринний світ, рослинний світ, лісове господарство, екологічне виховання, природоохоронні об'єкти, методика, збірники конференцій, популярна література, економіка і маркетинг, географічні науки, законодавчі і нормативні акти, техніка безпеки і охорона праці, туризм. Поповнення бібліотеки Яворівського НПП відбувається за рахунок участі в конференціях (збірники конференцій), подарунків тощо.

Комп'ютерна фототека Яворівського НПП поповнена на 700 файлів.

У відеотеці парку знаходиться 100 відеофайлів.

У Яворівському НПП діє 6 пішохідних еколого-пізнавальних стежок: «Стежка Івана Франка» - 1,1 км (складений паспорт), «Крехівські святині» - 2,5 км (складений паспорт), «Верещиця» - 3,3 км (складений паспорт), «Лелехівка» - 4,5 км (складений паспорт), «Голуби» - 3,5 км (складений паспорт), «Головним європейським вододілом» - 3,0 км (складений паспорт).

1.3. Наявність тимчасових форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування.

У Яворівському НПП є в наявності банери: «Яворівський національний природний парк», «Туризм та рекреація Яворівського національного природного парку», «Еколого-освітня діяльність Яворівського національного природного парку», «Яворівський національний природний парк», мобільні стенди із світлинами часів I та II Світових Воєн.

1.4. Наявність плану заходів з екологічної освітньо-виховної роботи Яворівського НПП.

Екологічна освітньо-виховна діяльність виконується згідно Плану заходів з екологічної освітньо-виховної роботи, погодженого науково-технічною радою Яворівського НПП та затвердженого директором парку.

2. Методична, організаційна та практична екологічна освітньо-виховна робота Яворівського НПП.

2.1. Організація та участь у масових екологічних освітньо-виховних заходах.

Впродовж року у Яворівському НПП було проведено ряд екоосвітніх заходів, а саме: природоохоронні акції, свята, заходи на еколого-просвітницьку тематику.

В еколого-просвітницькому центрі у 2024 року виставки не відбувалися.

У 2024 році проведено конкурс крапціої годівниці для птахів під назвою «Будиночок для пташки».

На базі еколого-просвітницького центру Яворівського НПП організовано та проведено 15 еколого-просвітницьких акцій та заходів участь у яких взяли понад 600 учасників:

1. **16.03.2024 р.** - нагородження учасників акції під назвою «Будиночок для пташки», яка тривала впродовж місяця.

2. **22.03.2024 р.** - працівники Яворівського НПП у Міжнародний день лісів долучилися до встановлення Національного рекорду України з висадження липової алеї на честь Героїв України довжиною 15 км та з нагоди відзначення 150-річчя Національного лісотехнічного університету України.

3. **01.04.2024 р.** - екопросвітницька акція з учнями 5-Б класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка на тему: «Юні орнітологи» (25 ос.).

4. **20.04.2024 р.** - в рамках акції до Дня довкілля працівники Яворівського НПП прибрали та упорядкували території відпочинкових осередків і адміністрації парку. Очистили прибережні зони водойм та узбіччя доріг від сміття, висадили квіти і кущі, провели санітарну обрізку дерев тощо.

5. **03.06.2024 р.** - веломандрівка до відпочинкового осередку «Лелехівка» з учнями 5-Б класу до Міжнародного дня велосипеда (20 ос.).

6. **28.06.2024 р.** - веломарафон в рамках відзначення Дня Конституції України (Івано-Франкове – Лелехівка – Верещиця) (80 ос.).

7. **05.07.2024 р.** – урочисті збори з нагоди відзначення 26 річниці від дня створення Яворівського НПП та Дня працівника природно-заповідної справи (Івано-Франкове) (40 ос.).

8. **27.08.2024 р.** - толока в рамках Всесвітнього дня прибирання "World Cleanup Day". У ЗСР «Верещиця».

9. **18.09.2024 р.** - толока в рамках Всесвітнього дня прибирання "World Cleanup Day". У ЗСР «Оселя Розточчя».

10. **27.09.2024 р.** – екозахід до Всесвітнього Дня туризму з учнями Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. Івана Франка (27 ос.).

11. **08.10.2024 р.** - національно-патріотичне спортивно-туристичне свято «Козацькі забави», присвячене Дню захисника України, на базі Яворівського НПП. Організатори ДНЗ «Художнє професійно-технічне училище ім. Й. П. Станька» (180 ос.)

12. **12-13.10.2024 р.** - захід із спортивного (велосипедного) туризму "Шляхами Розточчя 2024", приурочений вшануванню подвигу захисників-захисниць України та пам'яті відомого вченого-медика, видатного туриста, засновника сучасного велотуризму на Львівщині Ярослава Базилевича. Яворівський НПП співорганізатор (30 ос.).

13. **18.10.2024 р.** – екозахід «Апітерапія та продукти бджільництва», учні 5 класу м. Львова (24 ос.).

14. **23.10.2024 р.** – екозахід «Гарбузова терапія», учні 5 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка та учні ХПТУ ім. Станька (35 ос.).

15. **10.12.2024 р.** – екозахід «Збережи життя ялинці» учні 2-4 класів Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка (27 ос.).

Впродовж року працівники парку взяли участь у 22-х заходах присвячених питанням природоохоронної, еколого-освітньої, туристичної діяльності, а саме:

1. **19.01.2024 р.** Працівники Яворівського НПП взяли участь у заході Франкфуртського зоологічного товариства «Вечір добрих історій про збереження Карпат».

2. **30.01.2024 р.** Участь у ZOOM навчанні «Інформаційне ознакування» Франкфуртське зоологічне товариство.

3. **07.02.2024 р.** Участь у ZOOM навчанні. Вебінар «Підземний світ Карпат»!

4. **05.03.2024 р.** Участь у онлайн зустрічі для обговорення питання про створення «Координаційних рад».

5. **22.03.2024 р.** Участь у засіданні Всеукраїнського т-ва «Самбірчани». Презентація на тему: «Яворівський НПП – ефективний центр поширення екоосвітніх знань та оздоровлення засобами природотерапії (45 осіб).

6. **24.04.2024 р.** Участь у онлайн засіданні щодо відзначення Всеукраїнського дня довкілля та Міжнародного дня Землі, організатор кафедра екології Львівського НУП із залученням фахівців-практиків.

7. **14.05.2024 р.** Участь у тренінгу «Екологічна освіта – шлях до зміни свідомості людини». Організатор Департамент екології та природних ресурсів ЛЮДА. Місце проведення Ведмежий притулок «Домажир».

8. **16.05.2024 р.** У День вишиванки працівники парку долучилась до святкування разом із Івано-Франківською селищною радою та відділом освіти, культури, молоді та спорту Івано-Франківської селищної ради на центральній площі.

9. **20.05.2024 р.** Співробітники парку побували в Арборетумі у селі Страдч, що є структурним підрозділом Ботанічного саду Національного лісотехнічного університету України.

10. **04.06.2024 р.** Участь в он-лайн навчальному семінарі «Річки з безперервною течією як запорука доброго екологічного стану та збереження біорізноманіття».

11. **26-27.08.2024 р.** Участь в онлайн-навчанні Всеукраїнської Лідерської Академії ОНЛАЙН для координаторів World Cleanup Day 2024!

12. **08-09.10.2024 р.** – Участь у семінарі-тренінгу «Переваги природи та екосистемні послуги на природоохоронних територіях». Організатори Дунайсько-Карпатська програма. ПЗ «Розточчя».

13. **12.09.2024 р.** Участь у черговому засіданні президії обласної організації профспілки працівників АПК на базі Яворівського НПП. (40 ос.)

14. **10.10.2024 р.** – онлайн презентації нового дослідження «Використання геоінформаційних систем і штучного інтелекту для захисту особливо цінних лісів України: огляд можливостей, виклики та правове забезпечення» (WWF-Україна).

15. **17.10.2024 р.** – участь як стейкхолдера Львівського національного університету природокористування під час роботи експертної комісії щодо акредитації освітньо-професійної програми "Екологія" другого (магістерського) рівня вищої освіти.

16. **24.10.2024 р.** – участь у зустрічі Циклової комісії екологічного напрямку та хіміко-біологічних дисциплін зі стейкхолдерами у Львівському фаховому коледжі ЛНУП.

17. **13.11.2024** - участь у семінарі-практикумі для заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів професійної освіти Львівської області на тему: «Точка дотику. Формування успішної взаємодії». Доповідь «Діяльність Яворівського НПП як об'єкта ПЗФ». Організатор ХПТУ ім. Станька (32 ос.)

18. **25-26.11.2024 р.** – Участь у семінарі-тренінгу «Переваги природи та екосистемні послуги на природоохоронних територіях». Модуль 2 на базі Яворівського НПП. Організатори Дунайсько-Карпатська програма (47 ос.)

19. **26.11.2024** - Онлайн-участь у Презентації «Екологічні злочини та відповідальність: побудова ефективної державної екологічної інспекції на основі досвіду Чехії».

20. **09.12.2024 р.** – участь у засіданні робочої групи Інституту екології Карпат, розгляд питання – «Практика та перспективи еколого-освітньої діяльності».

21. **12.12.2024 р.** – участь у розширеній Вченій раді факультету агротехнологій та екології Львівського національного університету природокористування.

22. **19.12.2024 р.** – участь у методичній рекомендаційній нараді у Курії Львівської Архиепархії УГКЦ на тему: Теологічні засади екології душі людини в літературній творчості.

У 2024 році організовано та проведено 16 семінарів:

1. **11.01.2024 р.** Проведено семінар із педагогами Новояворівського ТГ за участю факультету агротехнологій та екології Львівського НУ природокористування на тему: Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді (30 ос.).

2. **07.02.2024 р.** Проведено семінар із педагогами Судово-Вишнянської та Шегинівської ТГ за участю факультету агротехнологій та екології Львівського НУ природокористування на тему: Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді (35 ос.).

3. **14.02.2024 р.** Проведено семінар для вчителів географії Яворівської ТГ за участю географічного факультету ЛНУ ім. Івана Франка на тему: Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді (24 ос.).

4. **23.02.2024 р.** Проведено семінар за участю кафедри екології факультету агротехнологій та екології Львівського НУ природокористування, відділу освіти Рава-Руської МТГ та спеціалістів Яворівського НПП на тему: Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді (13 ос.).

5. **12.03.2024 р.** Проведено семінар із групою фахівців аграрної та харчової галузей Львівської обл. щодо організації ефективного використання природних ресурсів, засобів природотерапії Яворівського НПП в оздоровленні працівників профільних підприємств (25 ос.).

6. **19.03.2024 р.** Проведено семінар для вчителів біології та хімії Яворівської ТГ, на тему: Використання природного середовища та природотерапії з метою оздоровлення (25 ос.).

7. **26.03.2024 р.** Проведено семінар із педагогами Новояворівської ТГ на тему: Використання природного середовища та природотерапії з метою оздоровлення (30 ос.).

8. **27.03.2024р.** Проведено семінар із педагогами Добросинсько-Магерівської ТГ за участю факультету агротехнологій та екології Львівського НУ природокористування на тему: Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді (20 ос.).

9. **28.03.2024 р.** Проведено семінар із педагогами Мостиської та Жовківської ТГ за участю факультету агротехнологій та працівників Яворівського ЯНПП (46 ос.).

10. **29.03.2024 р.** Проведено семінар із Пустомитівською ТГ за участю факультету землевпорядкування та туризму ЛНУП та працівників ЯНПП (36 ос.).

11. **15.04.2024 р.** Проведено семінар із педагогами Сокальської ТГ за участю КЗ ЛОР ЛОППО Марія Лазорко та працівниками Яворівського НПП на тему: Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді (19 ос.).

12. **18.04.2024 р.** Проведено семінар із педагогами (початкової школи) Яворівської ТГ за участю працівників Яворівського НПП (28 ос.).

13. **11.06.2024. р.** Семінар із педагогами Бібрської ТГ за участю КЗ ЛОР ЛОППО Марія Лазорко та працівниками Яворівського НПП на тему: Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді (25 ос.).

14. **08.09.2024 р.** Семінар із ГО «Асоціація екскурсів м. Львова» на тему: «Рекреаційно-туристичні об'єкти регіону Розточчя» (25 ос.).

15. **17.10.2024 р.** – другий день тренінгу “Екологічний та кліматичний вимір вступу України в ЄС” для представників природоохоронних установ, на базі візит-центру Яворівського НПП, ЗСР «Верещиця». (30 ос.)

16. **25.10.2024 р.** Проведено семінар "Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному вихованні та оздоровленні учнівської молоді", із педагогами Новояричівської ТГ за участю КЗ ЛОР ЛОППО, Воктмс Новояричівської селищної ради та спеціалістів Яворівського НПП (20 ос.).

Впродовж року прийнято участь у конференціях та форумах:

1. **17.04.2024 р.** Участь у 2-му Міжнародному науково-практичному форумі «Індустрія гостинності: стан, тенденції розвитку та перспективи галузі в умовах євроінтеграційних та військових викликів». Організатор кафедра туризму НУ «Львівська політехніка».

2. **22-23.05. 2024 р.** Участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні ековиклики. Стратегії екологічної безпеки довкілля» присвяченої 25-річчю кафедри екології Львівського НУП.

3. **09.08.2024 р.** – онлайн-участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Збереження, відтворення та раціональне використання природних ресурсів об'єктів ПЗФ», присвяченій 20-й річниці з дня створення Галицького національного природного парку.

4. **25-27.09.2024 р.** - участь у Ювілейній науковій конференції «Зростаємо з традицій та історії регіону – 50 років Розточанському національному парку на службі природі та людині», присвяченій 50-ти річчю створення Розточанського НП (Польща).

5. **04.10.2024 р.** - участь в конференції «Природоохоронні території України, сучасні виклики та перспективи розвитку», з нагоди 40-річного ювілею заснування Природного заповідника «Розточчя».

6. **18-20.10.2024 р.** – участь у XII науковій конференції Західноукраїнського орнітологічного товариства на базі еколого-просвітницького візит-центру Яворівського НПП (ЗСР «Верещиця») (50 ос.).

2.2. Співпраця з підприємствами, установами та організаціями:

Налагоджена тісна співпраця з відділом освіти, культури, молоді та спорту Івано-Франківської селищної ради. В рамках неперервної екологічної освіти парк співпрацює з загальноосвітніми закладами Яворівщини, дошкільними закладами селища Івано-Франкове та м. Новояворівська, професійним училищем ХПТУ ім. Йосипа Станька селища Івано-Франкове, Львівським фізико-математичним ліцеєм, бібліотеками Івано-Франківської ОТГ, вищими навчальними закладами Львова.

На базі еколого-просвітницького центру Яворівського НПП діють філіали кафедр:

- Кафедра екології та біології Львівського національного університету природокористування;
- Кафедра екології та біології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

Науковим куратором Яворівського НПП є Інститут екології Карпат НАН України.

Продовжується співпраця в рамках угод, укладених у попередні роки з: кафедрою екології та біології Львівського національного університету природокористування; кафедрою фармакології і ботаніки Львівського медичного університету імені Данила Галицького; Державним природничим музеєм України, Львівським державним університетом безпеки життєдіяльності; географічним факультетом Львівського національного університету імені Івана Франка; Львівським національним університетом ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького; Львівським обласним центром краєзнавства, екскурсій і туризму учнівської молоді, ХПТУ імені Й.П. Станька та ін.

Співпраця передбачає проведення наукових досліджень на території НПП, організацію виїзних семінарів, конференцій, навчально-виробничих практик студентів, написання на базі НПП курсових та дипломних робіт, а також організацію екскурсійної діяльності.

Співпраця із громадськими організаціями:

- В рамках еколого-просвітницької та екскурсійної співпраці підписано угоду із «Ведмежим притулком Домажир»;
- З метою підтримки діяльності Яворівського НПП та біосферного резервату «Розточчя» діє Громадська організація «Асоціація по створенню Розточанського біосферного заповідника»;
- ГО «Асоціація екскурсіводів міста Львова»;
- У 2024 році продовжено співпрацю в рамках угод із Розточанським парком народивим (Республіка Польща), Об'єднанням парків крайобразових у Перемишлі (Республіка Польща), укладена угода про співпрацю із Гміною Замость (Республіка Польща).

У 2024 році проведено 57 екологічних уроків та бесіди для учнів загально-освітніх закладів Яворівського району та міста Львова. Загальна кількість слухачів 1636.

1. **15.01.2024 р.** Екологічний урок для учнів Львівського ліцею №75 на тему: «Напрями діяльності Яворівського НПП в регіоні українського Розточчя» (52 осіб)

2. **19.01.2024** р. Екологічний урок для учнів 1 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка на тему: «Зустріч зими з весною. Стрітенська свічка - її значення та використання» (30 осіб)
3. **19.01.2024** р. Екологічний урок на тему: «Особливість та привабливість території відпочинкових осередків Яворівського НПП». Для учнів СШ – 60 міста Львова (48 осіб).
4. **25.01.2024** р. Екологічний урок на тему: «Водно-болотні угіддя. Їхня роль та користь людям та природі». Для учнів 3-Б класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка (31 особа).
5. **25.01.2024** р. Екологічний урок: «Зустріч зими з весною. Стрітенська свічка – її значення та використання». Для учнів 3-Б класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка (31 особа).
6. **29.01.2024** р. Екологічний урок для учнів 1-А класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка на тему: «Яворівський НПП. Його привабливість та напрямки діяльності» (29 осіб).
7. **30.01.2024** р. Екологічний урок для учнів 1 та 2 класу с. Старичі. На тему: «Яворівський НПП, його привабливість та напрямки діяльності» (25 осіб).
8. **30.01.2024** р. Урок на тему: «Яворівський НПП – мета створення та його значення в регіоні Розточчя». Для учнів СШ-60 м. Львова (28 осіб).
9. **31.01.2024** р. Екологічний урок для учнів 2 класу с. Смолин. На тему: «Особливості та привабливість Яворівського НПП» (21 осіб).
10. **01.02.2024** р. Екологічний урок для учнів 1-Б класу ліцею №75 імені Л. Українки м. Львів на тему: Водно-болотні угіддя - їх користь в природі. «Зустріч зими з весною» (31 особа).
11. **14.02.2024** р. Екологічний урок на тему «Особливість та привабливість території відпочинкових осередків Яворівського НПП» Для учнів СШ-60 м. Львова (48 ос.).
12. **22.02.2024** р. Екологічний урок для учнів 1-2 класів СШ-100м. Львова на тему «Птахи повертаються» (44 ос.).
13. **27.02.2024**р. Екоурок для учнів 1-А класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка на тему: «Перші ознаки весни» (30 ос.).
14. **07.03.2023** р. Екоурок для учнів 1-2 класу приватної гімназії міста Львова на тему: «Перші ознаки весни» (28 ос.).
15. **13.03.2024** р. Екоурок для учнів 6 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка на тему: «Перші ознаки весни. Першоцвіти» (22 ос.).
16. **13.03.2024** р. Екоурок для учнів 10 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка на тему: «Перші ознаки весни. Першоцвіти» (18 ос.).
17. **15.03.2024** р. Екологічний урок «Птахи повертаються» для учнів 3-Б класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка (26 ос.).
18. **09.04.2024** р. Екоурок із учнями 2-го класу Новояворівського ЗЗСО І-ІІІ ст. №2. На тему «Птахи повертаються» (29 ос.).
19. **12.04.2024** р. Екоурок з учнями 4- го класу міста Львова на тему «Біорізноманіття Розточчя» (18 ос.).
20. **22.04.2024** р. Екобесіда на тему "Наша домівка - планета Земля" з учнями 1-А класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка (25 ос.).
21. **02.05.2024** р. Екоурок для учнів 3-4 класів Немирівської ЗЗСО І-ІІІ ст. на тему: «Наша домівка - планета Земля" (40 ос.).
22. **02.05.2024** р. Екоурок спільно з службою державної охорони Яворівського НПП для учнів 3-4 класів Немирівської ЗЗСО І-ІІІ ст. на тему: «Спалювання минулорічної трави – злочин проти природи" (40 ос.).
23. **22.05.2024** р. Екоурок для учнів 2-го класу Лапаївської школи на тему: «Охорона та збереження біорізноманіття» (25 ос.).
24. **24.05.2024** р. Екоурок для учнів 2-го класу школи №98 м. Львова на тему: «Я досліджую природу» (27 ос.).
25. **29.05.2024** р. Екоурок для учнів 2 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Життєдіяльність білого та чорного лелеки» (27 ос.).
26. **29.05.2024** р. - Екоурок для учнів 4 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Життєдіяльність білого та чорного лелеки» (25 ос.).

- 27 **03.06.2024** р. - Екоурок для учнів 5 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Охорона навколишнього природного середовища» (20 ос.).
- 28 **04.06.2024** р. Екоурок на стежці Івана Франка для учнів 5 класу м. Львова на тему: «Рослинний світ Розточчя» (27 ос.).
- 29 **05.06.2024** р. Екоурок до Міжнародного дня охорони навколишнього середовища. Для учнів 5 класу м. Львова (25 ос.).
- 30 **05.06.2024** р. Екоурок для учнів 5 класу м. Червоноград на тему «Наша планета – наша Земля» (27 ос.).
- 31 **14.06.2023** р. Екоурок для учнів м. Львова на тему: «Діяльність природоохоронних установ» (23 ос.).
- 32 **11.09.2024** р. Екоурок для учнів 3 класу м. Львова на тему: «Життєдіяльність журавля сірого» (24 ос.).
- 33 **13.09.2024** р. Екоурок для учнів 4 класу м. Львова на тему: «Осінь міграція птахів» (30 ос.).
- 34 **13.09.2024** р. Екоурок для учнів школи №97 м. Львова на тему: «Ліс – душа нашої планети» (26 ос.).
- 35 **24.09.2024** р. - екобесіда з учнями 2 класу школи №92 м. Львова на тему: «Здорова молодь – майбутнє України» (20 ос.).
- 36 **25.09.2024** р. - екобесіда з учнями 5-Б класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Здорова молодь – майбутнє України» (30 ос.).
- 37 **30.09.2024** р. – екоурок для учнів 7 класу м. Львова на тему «Лісові деревостани Розточчя» (виїзний урок на СІФ) (33 ос.).
- 38 **03.10.2024** р. - екоурок для учнів 2 класу м. Львова на тему «Гриби: загадкові мешканці лісу» (виїзний урок на СІФ) (25 ос.).
- 39 **08.10.2024** р. - екоурок для учнів 10 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Тварини Розточчя – необхідність їх збереження» (23 ос.).
- 40 **15.10.2024** р. – екоурок для учнів Дитячого туристично-краєзнавчого центру «Княжий», на тему: «Приваблезі туристичні об'єкти Яворівського НПП» (25 ос.).
- 41 **22.10.2024** р. – екобесіда з групою велотуристичного клубу Дитячого туристично-краєзнавчого центру «Княжий», на тему: «Веломандри Головним Європейським вододілом» (17 ос.).
- 42 **24.10.2024** р. – екобесіда із учнями 6-Б класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка в КЗ «Публічна бібліотека Івано-Франківської селищної ради» на тему «Осінні зміни в природі» (25 ос.).
- 43 **28.10.2024** - екобесіда із учнями 3 класу Новояворівської школи №2 на тему «Осінні зміни в природі» (25 ос.).
- 44 **29.10.2024** р. - екобесіда із учнями 1 класу Новояворівської школи №2 на тему «Осінь. Чому відлітають птахи» (41 ос.).
- 45 **30.10.2024** р. - екобесіда із учнями 2 класу Новояворівської школи №3 на тему «Користь та шкода від опалого листя» (26 ос.).
- 46 **31.10.2024** р. - екобесіда із учнями 3 класу Шклівської школи на тему «Користь та шкода від опалого листя» (29 ос.).
- 47 **01.11.2024** р. – екобесіда з учнями Мужилівської гімназії на тему «Апітерапія. Продукти бджільництва» (39 ос.).
- 48 **01.11.2024** р. – заняття із учнями Львівського художньо-професійного ліцею ПТУ №12 на тему «Привабливі об'єкти природи та рекреації» (42 ос.).
- 49 **07.11.2024** р. - екобесіда із учнями 2 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему «Осінні зміни в природі» (23 ос.).
- 50 **14.11.2024** р. – екоурок для учнів 5 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему «Вторинна переробка сміття. Рициклінг» (30 ос.).
- 51 **15.11.2024** р. - екоурок для учнів 3 класу Ворицівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів на тему «Вторинна переробка сміття. Рициклінг» (24 ос.).
- 52 **27.11.2024** р. – екоурок для учнів 7 класу школи №60 міста Львова на тему: «Чим цікава природа Яворівського НПП» (32 ос.).

53 **02.12.2024** р. – екоурок для учнів 3 класу Жовківської ТГ на тему: «Збережи життя ялинці» (29 ос.).

54 **05.12.2024** р. - екоурок для учнів 10 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Користь хвойних лісів. Ялинкові композиції» (23 ос.).

55 **09.12.2024** р. - екоурок для учнів 2 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Альтернатива новорічної ялинки» (23 ос.).

56 **10.12.2024** р. - екоурок для учнів 4 класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені Івана Франка на тему: «Користь хвойних лісів. Ялинкові композиції» (27 ос.).

57 **11.12.2024** р. - екоурок для учнів 6 класу Ясницького ЗЗСО І-ІІІ ступенів імені П. Беринди на тему: «Як зберегти життя ялині?» (25 ос.).

У 2024 році проведено 24 заняття для студентів вищих навчальних закладів Яворівського району та міста Львова. Загальна кількість слухачів 868.

1. **23.01.2024** р. Заняття на тему: «Роль та значення Яворівського НПП в охороні та збереженні природного середовища Розточчя». Вище ПТУ – 26 м. Львова (35 осіб).

2. **01.02.2024** р. Заняття для студентів Львівського НУ природокористування. Тема: Сучасний розвиток заповідної справи на Львівщині (25 осіб).

3. **08.02.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: Практика організації рекреаційної діяльності у Яворівському НПП (25 осіб).

4. **15.02.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема «Форми власності на землю установ ПЗФ» (28 осіб).

5. **22.02.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: «Ведення Літопису природи в природоохоронній установі» (25 ос.).

6. **25.02.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: «Види діяльності установ ПЗФ України» (30 ос.).

7. **29.02.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: «Види діяльності установ ПЗФ України» (45 ос.).

8. **07.03.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: «Функціональне зонування території ПЗФ України» (35 ос.).

9. **14.03.2024** р. Заняття із студентами екологами Львівського НУП, на тему: «Форми та методи охорони територій та об'єктів ПЗФ» (35 ос.).

10. **21.03.2024** р. Заняття із студентами екологами Львівського НУП, на тему: «Охорона та збереження рідкісних видів рослин і тварин на території ПЗФ України.(45 ос.)

11. **28.03.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: «Зелена книга України» (32 ос.).

12. **04.04.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема : «Проект організації території Яворівського НПП: мета та значення» (25 ос.).

13. **11.04.2024** р. Заняття із студентами з Івано-Франківського національного університету нафти та газу. Тема «Яворівський НПП як форма охорони природного середовища» (22 ос.).

14. **18.04.2024** р. Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: «Види відповідальності за порушення законодавства про ПЗФ України» (18 ос.).

15. **18.09.2024** - Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. На тему «Використання фітотерапії з метою оздоровлення. Кімнатні рослини» (30 ос.).

16. **10.10.2024** - Заняття із студентами Львівського НУ природокористування. Тема: «Етапи розвитку та формування об'єктів і територій ПЗФ» (27 ос.).

17. **16.10.2024** р. - Заняття із студентами кафедри туризму Львівського НУ природокористування. Тема: «Рекреаційно-туристична діяльність Яворівського НПП» (45 ос.).

18. **29.10.2024** р. – заняття із студентами Львівського вищого професійного училища інформаційно-комп'ютерних технологій на тему: «Яворівський НПП – мета створення та напрями діяльність» (26 ос.).

19. **01.11.2024** р. – заняття із студентами кафедри туризму Львівського НУ природокористування на тему: «Туризм на природоохоронних територіях» (22 ос.).

20. **07.11.2024** р. – заняття із студентами ІІІ курсу географічного факультету Львівського НУ ім. І. Франка на тему: «Діяльність Яворівського НПП як об'єкта ПЗФ» (16 ос.).

21. **15.11.2024** р. – заняття із студентами факультету журналістики ЛНУ ім. І.Франка на тему: «Природо-заповідна тематика в ЗМІ» (140 ос.).

22. **21.11.2024 р.** - заняття із студентами III курсу географічного факультету Львівського НУ ім. І. Франка на тему: «Відпочинкові осередки Яворівського НПП – створення, організація та використання» (60 ос.).

23. **06.12.2024 р.** – заняття із учнями Львівського фізико-математичного ліцею на тему: «Яворівський НПП – мета створення та напрями діяльності» (52 ос.).

24. **19.12.2024 р.** - заняття із студентами філологічного факультету Львівського НУ ім. І. Франка на тему: Екопросвітницькі заходи Яворівського НПП як засіб формування екологічного мислення в молоді (25 осіб).

На базі Яворівського національного природного парку у 2024 році діяв гурток: «Юні друзі природи», еколого-натуралістичного напрямку Центру позашкільної освіти Івано-Франківської селищної ради. Також співпрацюємо з вихованцями гуртків «Основи біології» Івано-Франківського ЗЗОС I-III ст. ім. Івана-Франка. Згідно укладеної угоди Яворівський національний природний парк надає приміщення для занять гуртківців, в свою чергу, вихованці гуртка є активними учасниками природоохоронних заходів, екологічних акцій тощо.

Членами гуртка є учні 6-Б класу опорного закладу «Івано-Франківська ЗЗОС I-III ст. ім. Івана Франка» Яворівського району. Керівник гуртка, Годованець О.Б., яка регулярно проводить заняття згідно затвердженого Плану двічі на тиждень. Тривалість кожного заняття 3 години. Загальна кількість учасників гуртка 15 учнів.

Впродовж року гуртківці брали активну участь у різноманітних екологічних акціях, природоохоронних заходах, тематичних вечорах, творчих майстернях, екскурсіях тощо.

Організовано та проведено наступні заходи:

Свята і акції:

1. «Зустріч лелеки»;
2. Всесвітній день Землі;
3. «Гарбузова терапія»;
4. Всесвітній День прибирання «World Cleanup Day», під гаслом «Хай буду небо мирним, а Україна чистою!»;
5. Всесвітній День Захисту Дітей;
6. «Всесвітній день туризму»;
7. «Допоможи пташкам взимку».

Природоохоронні заходи:

1. «Життя без сміття» до всесвітнього дня вторинної переробки;
2. «Збережемо першоцвіте»;
3. Лісова пожежа;
4. Міжнародний день птахів;
5. «Всесвітній день рециклінгу»;
6. «Збережи життя ялинці».

«Екобесіди:

1. «Перші ознаки весни. Першоцвіти»;
2. «Зміни в природі впродовж року»;
3. «Спалювання сухої трави – злочин проти природи»;
4. «Шкода та користь опалого листя»;
5. «Проблема переробки сміття»;
6. «Жива чи штучна ялика»; «Роль соснових та ялинових лісів».

Творчі майстерні:

- знайомство із працею бджіл на пасіці;
- виготовлення окопних свічок для захисників;
- альтернатива живій ялинці.

Екскурсії:

- Веломандрівка на екостежку «Стежка Івана Франка» до Міжнародного дня велосипеда;
- Веломарафон в рамках відзначення Дня Конституції України (Івано-Франкове-Лелехівка-Верещиця);
- Екскурсія дендрарієм Яворівського НПП;

- Експерсія музейними кімнатами історичних знахідок «Ера» Яворівського НПП;
- Експерсії еколого-пізнавальними стежками Яворівського НПП;
- Похід у Арборетум структурний підрозділ Ботанічного саду Національного лісотехнічного університету України.

Години спілкування національно-патріотичного спрямування:

- «День Гідності та Свободи»;
- До Дня вишиванки;
- «Пам'яті героїв Небесної Січч»;
- «Вшанування пам'яті жертв Голодоморів 1932-1933 та 1946-1947 років».

Яворівський НПП у 2024 році відвідали учасники таборів:

1. **18.06.2024 р.** Екоурок для учнів літнього табору м. Львова на тему: «Привабливість рекреаційних зон Яворівського НПП» (15 ос.).

2. **20.06.2024 р.** Екоурок для учнів літнього табору м. Львова на тему: «Яворівський НПП, як об'єкт природно-заповідного фонду Львівщини» (30 ос.).

3. **23.08.2024 р.** – екобесіда «Дерева – легені планети» з учасниками табору при церкві Зіслання Святого Духа селища Івано-Франкове (80 ос.).

4. **23.08.2024 р.** – екобесіда «Символи України» до Дня Державного Прапора та Дня незалежності України, з учасниками табору селища Івано-Франкове (70 ос.).

Для вищезазначених відвідувачів парку проведені експерсії та екобесіди.

2.3. Співпраця з органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування у сферах освіти, охорони навколишнього природного середовища, охорони історико-культурної спадщини та іншими.

Ведеться постійна співпраця із Департаментом екології та природних ресурсів Львівської ОДА (представники департаменту входять до складу НТР парку), Івано-Франківською ОТГ (відділи освіти, культури, туризму, молоді та спорту).

3. Інформаційно-видавнича та пропагандистська діяльність

3.1. Інформація про веб-портал.

Діє веб-портал Яворівського національного природного парку (www.yavorivskyi-park.in.ua), який складається з таких розділів: головна, мандруй (найцікавіші місця, маршрути, ідеї пригод, туристичні послуги, де переночувати, що де поїсти, безпека, доступність, дітям), досліджуй природа парку, збереження природи), долучайся (міжнародна співпраця, волонтерам), новини, про нас (про парк, напрямки діяльності, для преси, як добратись, документи).

Інформацію про діяльність Яворівського НПП висвітлено у 120-ти дописах на сторінці установи у соціальній мережі «facebook».

3.2. Інформація про опубліковані та підготовлені до друку науково-популярні праці, буклети, публіцистика, листівки, плакати, анімації, стенди.

У 2024 році підготовлено матеріали до 20 стендів.

Опубліковано 4 матеріали конференцій:

1. *Годованець О. Б.* «Оселя Різоччя» Яворівського національного природного парку - осередок природотерапій. Сучасні ековиклики. Стратегії екологічної безпеки доквілля: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 25-річчю кафедри екології Львівського НУП, (22-23 травня 2024 р.) Львів-Дубляни : ЛНУП, 2024. С. 325-328. URL: <https://repository.lnup.edu.ua/jspui/handle/123456789/1589>

2. *Годованець О.Б.* Основні напрямки та здобутки еколого-просвітницької діяльності Яворівського національного природного парку. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Збереження, відтворення та раціональне використання природних ресурсів об'єктів ПЗФ» (Крилос-Галич, 9 серпня 2024 р). Галич, 2024. С. 32-36. <https://drive.google.com/file/d/1VNdVHMswXe2xm4UhJKReuRTniygzLePZ/view?usp=sharing>

3. *Oksana Hodovanets* Naturoterapia jako ważny element udostępniania Jaworowskiego Przyrodniczego Parku narodowego w Ukrainie. Wyrastamy z tradycji i historii regionu. 50 lat Roztoczańskiego Parku Narodowego w służbie przyrody i człowieka. Jubileuszową konferencję popularno - naukową oras XXXI Sympozjum Zintegrowanego Monitoringu Środowiska

Przyrodniczego „Indywidualność regionalna przemian środowiska przyrodniczego Polski w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji”. S. 205-206.

4. *Годованець О.Б.* Яворівський національний природний парк як центр еколого-освітньої та рекреаційної діяльності на території Українського Розточчя. Функціонування об'єктів природно-заповідного фонду України в умовах воєнного стану: шляхи відновлення та розвитку: збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 4–5 липня 2024 р.). – К. : Центр екологічної освіти та інформації, 2024. С. 224-227.

3.3. Інформація про власні видання.

У 2024 році видавництво газет та журналів Яворівського національного природного парку не проводилось.

3.4. Перелік програм та сюжетів на радіо та телебаченні, опублікованих статей та інформаційних повідомлень у пресі.

Немає.

4. Підвищення кваліфікацій працівників Яворівського НПП та сприяння підготовці кадрів у природоохоронній сфері

4.1. Підвищення кваліфікації працівників Яворівського НПП

1. **20-21.05.2024 р.** - он-лайн тренінг «Екологічна грамотність та популяризація здоров'язбереження в сучасному освітньому просторі». (Годованець О.Б.)

Впродовж року в еколого-просвітницькому центрі проводились заняття та навчання із працівниками Яворівського НПП:

1. **16.04.2024 р.** Навчання працівників Яворівського НПП за ініціатииви 9 ДПРЗ ГУ ДСНС України у Львівській області, з метою запобігання протидії масовим пожежам лісів, торфовищ сільгоспугідь на території Яворівського району Львівської області та забезпечення належної міжвідомчої взаємодії стосовно питань запобігання пожежам в природних екосистемах на території Яворівського району Львівської області та готовності до ліквідації їх наслідків, взяли участь у спільних практичних тренуваннях щодо гасіння пожеж в лісових масивах та поблизу них, із залученням підпорядкованих підрозділів 9 ДПРЗ та представників лісогосподарських підприємств на території Яворівського природного парку.

2. **24.04.2024 р.** Начальником служби державної охорони ПЗФ було проведено навчання працівникам Яворівського НПП щодо лісових пожеж, їх причини та наслідки. Також обговорено низку проблемних питань щодо патрулювання у програмі SMART.

3. **18.12.2024 р.** – збори працівників служби державної охорони ПЗФ.

4.2. Організація та проведення в Яворівському НПП навчання, семінарів та зустрічей з обміну досвідом для підвищення кваліфікації працівників установ ПЗФ та інших установ.

1. **27.12.2024 р.** відбулися збори трудового колективу, на яких підведено підсумки роботи парку у 2024 рік.

4.3. Проведення наукової та виробничої практики студентів та аспірантів професійно-технічних та вищих навчальних закладів на базі установи ПЗФ.

Впродовж року на базі Яворівського НПП проведено практики студентів вищих навчальних закладів міста Львова:

1. **15.01. по 09.02.2024 р.** – Кульчицький Назарія Ігоровича студент IV курсу, ВСП Технологічного фахового коледжу НЛТУ України, спеціальності 205 «Лісове господарство» для проходження технологічної практики.

2. **12.01. по 08.02.2024 р.** – Чепіль Марія Володимирівна студентка III курсу географічного факультету Львівського національного університету ім. І. Франка для для проходження кваліфікаційної практики.

3. **01.04. по 26.04.2024 р.** – Баклаганич Василина Олександрівна студентка III курсу Львівського торговельно-економічного університету, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для проходження навчальної практики.

4. **20.05. по 14.06.2024 р.** - Кульчицький Назарія Ігоровича студент IV курсу, ВСП Технологічного фахового коледжу НЛТУ України, спеціальності 205 «Лісове господарство» для проходження переддипломної практики.

5. **21.05.2024 р.** - Проведено навчальну практику для студентів ВСП Фахового екологічного коледжу Львівського національного університету природокористування на базі Яворівського НПП спеціальності 242 «Туризм і рекреація» (30 осіб).

6. **27.05. по 14.06.2024 р.** – Іваха Анастасія Юріївна студентка III курсу Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Гжицького, спеціальності 101 «Екологія».

7. **21.05.2024 р.** Проведено навчальну практику для студентів 4-го курсу кафедри екології Фахового екологічного коледжу Львівського національного університету природокористування на базі Яворівського НПП (30 осіб).

8. **30.05.2024 р.** Проведено навчальну практику для студентів 3-го курсу кафедри екології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені Гжицького на базі Яворівського НПП (30 осіб).

9. **07.08. по 18.10.2024** – Метко Ігор Ігорович студент I курсу Львівського національного університету природокористування, спеціальності 101 «Екологія» для проходження кваліфікаційної практики.

5. Джерела фінансування.

Фінансування екологічної освітньо-виховної діяльності Яворівського НПП:

- сума витрачених коштів на заробітну платню фахівців з екоосвіти – 337236,49 грн.;
- сума витрачених коштів на організацію проведених заходів – 3200 грн.

6. Інформація про надані платні послуги.

Впродовж звітнього періоду платні освітньо-виховні і природоохоронні заходи у Яворівському НПП не проводились. Співробітниками парку проведено 25 платних екскурсій еколого-пізнавальними стежками Яворівського НПП, загальна сума зароблених коштів – 19110 грн.

Загалом від рекреаційної діяльності залучено коштів на суму 179514 грн.

7. Пропозиції щодо вдосконалення екологічної освітньо-виховної роботи Яворівського НПП.

Для вдосконалення екологічної освітньо-виховної роботи організувати семінари та тренінги для обміну досвідом із фахівцями екологічної освіти установ ПЗФ.

Необхідно дооблаштувати еколого-просвітницький центр та еколого-пізнавальні стежки Яворівського НПП засобами для маломобільних груп.

Покращити матеріально-технічну базу (інтерактивна дошка, обладнання для віртуальних подорожей тощо), а також налагодити комунікаційну, рекламну роботу, забезпечити інформаційно-методичною і роздатковою літературою.

**Заступник начальника
відділу рекреації
та еколого-освітньої роботи**

Оксана ГОДОВАНЕЦЬ

*Підготувала
Годованець О.Б.
(259) 33135*